

található, az ILO által elismert szociális partnerekkel (illetve az ott tevékenykedő elismert, reprezentatív civil szervezetekkel) közösen – értékelnie kellene az előrelépéseket ezeken a területeken, valamint, amennyiben a helyzet rosszabbodását állapítja meg, kereskedelmi szankciókkal kellene reagálnia. Sajnálatos, hogy az Európai Bizottság a szóban forgó közleményében erről nem tesz említést.

Brüsszel, 2006. május 17.

4.6 Általánosságban az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, szemléltessék kereskedelmi partnereiknek, hogy a fenntartható fejlődés nem költségfokozó tényezőnek tekintendő, hanem sokkal inkább a gazdagság forrásának – mind magasabb életszínvonalra törekvő gazdaságai, mind pedig a világ számára.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az árvizek értékeléséről és kezeléséről”

COM(2006) 15 final – 2006/0005 (COD)

(2006/C 195/09)

2006. február 13-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. április 26-án elfogadta (előadó: María Candelas SÁNCHEZ MIGUEL).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. május 17–18-án tartott 427. plenáris ülésen (a 2006. május 17-i ülésnapon) 141 szavazattal, 0 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Ajánlások és következtetések

1.1 Az EGSZB kedvezően fogadja, hogy az Európai Bizottság – amint azt a korábbi közleményéről szóló véleményben ⁽¹⁾ kértük – irányelvjavaslatot terjesztett elő az árvizekkel kapcsolatban, és különösen nagyra értékeli azt, hogy a javaslat illeszkedik a vízügyi keretirányelv (WFD) által létrehozott módszerek és eszközök körébe. Az árvíz kockázati térképeknek és terveknek a vízgyűjtők kezelési tervébe történő beépítésével az említett vízgyűjtőkhöz tartozó kontinentális vizek és tengeri területek kezelésével kapcsolatos összes tevékenység szabályozásra kerül.

1.2 A szabályozás csak a vízgyűjtőterületek és a part menti területek állapotának előzetes értékelésének elvégzésével lehet eredményes, amennyiben részletes helyzetképpel rendelkezünk a jelenlegi helyzetről, különösen az emberi tevékenységek és az éghajlatváltozás miatt erősen veszélyeztetett térségekben.

1.3 Fontos hangsúlyozni az árvizek romboló hatásainak megelőzését szolgáló tevékenységeket is, ideértve a lakosságot célzó összes tájékoztatási és részvételi intézkedést is. Ezért kérjük az Európai Bizottságot, fordítson kiemelt figyelmet arra,

hogy a WFD 14. cikkében és az irányelvjavaslatban szereplő szabályozások megjelenjenek a vízgyűjtők kezelési terveiben.

1.4 Az irányelvjavaslatban szereplő formában a kezelési tervek és a kockázati térképek kiegészítésre szorulnak. A nagy kockázatú vízgyűjtő területek osztályokba sorolásakor meg kell határozni megfelelő finanszírozású, elsőbbséget élvező intézkedéseket és olyan kritériumokat is, amelyek betartásával a költségek minimálisra csökkenthetők, a lakosság haszna pedig nő. Ennek eredményeképpen várhatóan integrált fenntartható fejlődés érhető el az árterekben.

1.5 Végül ki kell emelni, hogy a multidiszciplináris kutatásra és koordinációra irányuló közösségi intézkedéseket szem előtt tartva meg kell erősíteni az európai vizekkel kapcsolatba hozható összes politikát.

2. Háttér

2.1 A 2000/60/EK irányelv, azaz a vízügyi keretirányelv (WFD) kidolgozása során egy területről megfigyeltek: nem határozta meg célkitűzést az árvizek megelőzésével, az azok elleni védelemmel és az árvíz károkat enyhítésével kapcsolatban.

⁽¹⁾ A CESE 125/2005. sz. vélemény, HL C 221., 2005.9.8.

Az elmúlt évtized során az Unió területén több mint 100 alkalommal pusztított árvíz, ezek sok emberáldozattal és jelentős gazdasági veszteségekkel jártak. Az Európai Bizottság közleményt adott ki^(?), amelyben elemezte a helyzetet, és javaslatot tett összehangolt uniós szintű fellépésre. A jelenlegi irányelvjavaslat e fellépés egyik összetevőjét képezi.

2.2 Mind a közlemény, mind pedig az irányelvjavaslat kiemeli annak szükségességét, hogy a vízügyi politika terén minden intézkedést össze kell hangolni az árvíz megelőzés és -enyhítés területén meglévő többi közösségi politikával. A kutatási politika – olyan kutatási projექtekkel, mint például a FLOODsite, amely hozzájárul az árvíz kockázat-elemzés és -kezelés integrált módszereinek a javításához –, a regionális politika – a strukturális alapok, különösen az Európai Vidékfejlesztési Alap felhasználása révén – és a KAP – a leválasztás és kölcsönös megfelelés mechanizmusaival^(?) – átfogó egészet képez, amelynek révén jobb eredmények érhetők el, mint egy egyedi vízügyi cselekvés révén.

2.3 Az irányelvjavaslat célja, hogy csökkentse és kezelje az emberi életre és egészségre, tulajdonukra, valamint a természetre és a környezetre az árvizek jelentette kockázatokat. A javaslat integrálása a WFD-be lehetővé teszi a szervezési és adminisztratív eljárások leegyszerűsítését, mivel a WFD rendelkezései szerint a már létező vízgyűjtő kerületeket veszi alapul. Ez azt jelenti, hogy az árvíz kockázatok megelőzése és enyhítése céljából megteendő minden intézkedést az egyes folyók vízgyűjtő-kezelési tervén belül kell végrehajtani, és hogy a hatóságok ugyanazok maradnak, csak újabb hatáskörrel gazdagodnak. Továbbá ki kell emelni, hogy az új javaslat ütemtervének a WFD-ben korábban előírtakkal való egyeztetése növelné az eredményességet.

2.4 Az EGSZB egyetért az irányelvjavaslattal, mivel annak részletes vizsgálatakor kitűnik, hogy a 2004-es közleményről megfogalmazott véleményben^(*) foglalt megjegyzések nagy részét figyelembe vették. Ezzel kapcsolatban nincs más dolgunk, mint hangsúlyozni, miben áll az Európai Bizottság feladata; a WFD-nek és a fejlesztésre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásában betöltött szerepe a garancia arra, hogy a tagállamok hatóságai azokat megfelelően alkalmazzák, anélkül hogy szem előtt tévesztenék azt, hogy milyen előnyök származhatnak ebből azon harmadik országok számára, amelyekkel az Európa területén lévő vízgyűjtő területeken osztozunk.

3. A javaslat összefoglalása

3.1 Az irányelvjavaslat hét fejezetre tagolódik:

- Az első tartalmazza a tárgyra vonatkozó általános rendelkezéseket, valamint az árvíz és az árvíz kockázat meghatározását, kiegészítve ezzel a WFD 2. cikkében szereplő meghatározásokat.

^(?) „A Bizottság Közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Árvíz kockázatok kezelése – Árvíz megelőzés, árvíz elleni védekezés és árvíz károkozás mérséklése” COM(2004) 472 final, 2004. 07. 12.

^(*) A 1698/2005/EK rendelet a vidékfejlesztésről és az EMVA-ról

^(*) A CESE 125/2005. sz. vélemény, HL C 221., 2005.9.8.

- A második fejezet tárgyalja a minden vízgyűjtő területen elvégzendő előzetes árvíz kockázati értékelést, amelynek tartalmaznia kell bizonyos elemeket, amelyeket a 4. cikk 2. pontja sorol fel. Ezen értékelés alapján a vízgyűjtőket két kategória egyikébe kell rendelni: amelyek potenciálisan nem rendelkeznek árvíz kockázattal és amelyek jelentős árvíz kockázattal rendelkeznek. Ezt az értékelést az irányelv hatálybalépését követően legfeljebb három éven belül kell elvégezni.
- Az árvíz kockázati térképek elkészítésére vonatkozó szabályokat a III. fejezet tárgyalja. Ezeket nemcsak a folyók vízgyűjtőjéhez, hanem a vízgyűjtő kerületekbe tartozó partvidéki szakaszokhoz is el kell készíteni. A térképeket annak alapján kell elkészíteni, hogy az egyes földrajzi területeken mekkora az árvíz valószínűsége, oly módon, hogy fel lehessen mérni, milyen hatással lehet a lakosságra, a térség gazdaságára és a környezetre.
- Az árvíz kockázat-kezelési terveket a 9. és az azt követő cikkek tárgyalják – ezek alkotják a IV. fejezetet. A tagállamoknak minden vízgyűjtő kerület számára árvíz kockázat-kezelési terveket kell készíteniük és végrehajtaniuk az előzetes értékelésben megadott kategóriák alapján annak érdekében, hogy csökkenjen az árvíz és következményeinek valószínűsége. Ehhez a vízi erőforrások és a talaj kezeléséről, valamint a területrendezésről és a földhasználatról is gondoskodniuk kell. Az intézkedések semmi esetre sem lehetnek káros hatással a szomszédos országokra.
- Az V. fejezetben tárgyalt kérdés, a lakosság tájékoztatása és részvétele magában foglalja a WFD 14. cikkében foglalt rendelkezéseket, és ezt mind az előzetes értékelésben, mind a kezelési tervekben meg kell valósítani.
- A VI. fejezet kimondja, hogy az Európai Bizottságot munkájában a WFD 21. cikke szerint létrehozott bizottság segíti.
- Végül a VII. fejezet meghatározza, hogy az Európai Bizottságnak legkésőbb 2018-ig jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, valamint azt, hogy a tagállamoknak legkésőbb az irányelv hatálybalépésétől számított 2 éven belül az Európai Bizottság elé kell tárniuk az irányelv átültetését szolgáló rendelkezéseket.

4. A javaslatához fűzött megjegyzések

4.1 Az EGSZB megjegyzi, hogy az irányelvjavaslatnak a WFD módszertanába történő integrálása elősegíti, hogy az árvíz kezelési terveket beépítsék a vízgyűjtők kezelési terveibe, biztosítva ezáltal a vízgyűjtő terület egészére kiterjedő tevékenységhez szükséges tervezés meglétét, valamint a különböző szinteken (helyi, állami, nemzetközi stb.) végzett hatékony intézkedések és tevékenységek összeegyeztetőségét és az összes illetékes hatóság koordinációját.

4.2 Továbbá az árvízkezelés beépítése a WFD-be fogalmi szinten alátámasztja az árvíz mint a folyók vízgyűjtőterületén és a partok mentén természetesnek és normálisnak tekinthető jelenség meghatározását. A kockázat meghatározása kapcsolódik az emberi egészségre, a környezetre és a gazdasági tevékenységre káros hatásokhoz, és ezért a WFD tárgyát képező vizekben okozott károkhoz is.

4.3 Az árvíz kockázat előzetes értékelésének elvégzése egyik legfontosabb következtetésünk volt⁽⁵⁾; tehát úgy véljük, hogy az irányelvjavaslat 4. és 5. cikkében foglaltak megkönnyítik az árvízkezelési tervek tudományos előkészítését. Az értékelés tartalmi követelményei közül fontos kiemelni:

- a múltban bekövetkezett árvizek leírását,
- az árvízfolyamatok és a változásra mutatott érzékenységek leírását,
- azon fejlesztési tervek leírását, amelyek úgy módosíthatják a földhasználatot, a népességeloszlást és a gazdasági tevékenységeket, hogy az az árvíz kockázat növekedését eredményezi.

4.4 Fontosnak tartjuk továbbá kiemelni a vízgyűjtők és a partvidéki szakaszok kategóriákba sorolását is, aszerint, hogy fennáll-e náluk az árvíz kockázata vagy sem. Az EGSZB egyetért azzal, hogy a kockázatkezelés célja az árvizek valószínűségének és hatásainak a csökkentése, ehhez pedig meg kell határozni a lehetséges intézkedések és cselekvések kategóriáit, valamint azokat a kritériumokat, amelyek alapján az egyes esetekben a megfelelőt ki lehet választani.

4.5 Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság a vízgyűjtők kezelési tervéről szóló 9. cikkbe és a melléklet A részébe konkrétan építse be a következő elveket és intézkedéseket:

- a folyami és tengerparti vízrendszerek közelítése a természetes működéshez, ami elősegíti a területek és a vízgyűjtők önszabályozó elemeinek a helyreállítását (a hegyvidéki területek újraerdősítése, a mocsarak és a hozzájuk kapcsolódó ökoszisztémák védelme, eróziószabályozási vonalak és a folyómedrek leüleltetése, a területek más célra való használatát célzó programok stb.);
- A fenntartható fejlődés elérésének elve az ártereken a következő eszközökkel:
 - az ártereknek az áradások természetes rendszerével összhangban lévő használata révén kiaknázható gazdasági potenciál felbecsülése;
 - a tervezés, különösen a várostervezés különböző területein meglévő modellekre való áttérés megtervezése.

4.6 Annak érdekében, hogy a civil társadalom fokozottabban vehessen részt az árvizek kockázatának és következményeinek megelőzésében, minden tagállamnak a WFD 14. cikke szerint ki kell dolgoznia a lakosság tájékoztatását és részvételét szolgáló rendszert. Ehhez a részvételi mechanizmusokat mind a kockázati tervek, mind pedig az előzetes értékelések esetében alkalmazni kell.

Brüsszel, 2006. május 17.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

⁽⁵⁾ Lásd a már említett CESE 125/2005 vélemény 3.2. és 3.3. pontját. HL C 221., 2005.9.8.